Міністерство освіти і науки України

Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено на
засіданні кафедри філософії
(протокол № 6 від 09 лютого 2026 р.)
Завідувач кафедри філософії
проф. Карась А.Ф.

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної (бакалаврської) роботи для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія на 2025-2026 навчальний рік

Розробник:
Старший викладач кафедри філософії
Янкович Т.Я.

Рекомендації до написання і захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи

Бакалаврська (дипломна) робота - кваліфікаційна робота, на підставі публічного захисту якої рішенням державної екзаменаційної комісії студенту надається диплом державного зразка про отримання певного освітнього рівня вищої освіти та здобуття кваліфікації.

Бакалаврська дипломна робота має засвідчити рівень засвоєння студентами матеріалу за відповідним напрямом підготовки та оволодіння знаннями й навичками, одержаними у процесі навчання, а також уміння застосовувати їх у практичній роботі. Захист бакалаврської дипломної роботи, який проводиться на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії, повинен продемонструвати відповідність рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця.

Мета дипломної роботи - підтвердження вміння творчого використання набутих знань та вмінь в науково-дослідницькому або науково-практичному напрямках, систематизування, узагальнення та оформлення результатів наукових або практичних досліджень.

Бакалаврська робота – це кваліфікаційна робота студента, яка виконується на четвертому курсі у восьмому семестрі після засвоєння теоретичного курсу за програмою підготовки бакалавра та проходження відповідної практики. Захищається вона після складання державного іспиту.

Бакалаврська кваліфікаційна робота повинна засвідчити певний рівень підготовленості студента – майбутнього бакалавра – за дисциплінами, передбаченими освітньо-професійною програмою бакалавра спеціальності 033 Філософія.

Напрямки та характер кваліфікаційної роботи

Тема та зміст кваліфікаційної роботи повинні відповідати освітньо-професійній програмі підготовки бакалавра відповідного напряму.

Не допускається підміна кваліфікаційної роботи простим реферуванням літературних джерел. Кваліфікаційна робота може бути узагальненням виконаних раніше курсових робіт (можна використати не більше 30% тексту).

Бакалаврська дипломна робота може переростати у магістерську кваліфікаційну роботу.

Тематика кваліфікаційної роботи формується випусковою кафедрою протягом осіннього семестру четвертого курсу і розміщується на сайті кафедри для ознайомлення і обрання теми студентами. Загальне керівництво підготовкою студентом бакалаврської дипломної роботи здійснює керівник роботи. Обсяг роботи визначається випусковими кафедрами. **Рекомендований обсяг текстового матеріалу 40-60 аркушів формату А4.**

Структура повинна містити такі основні складові частини (кожна з них починається на новій сторінці, окрім підрозділів):

- **індивідуальне завдання (заповнене та підписане дипломантом та керівником – вшивається в роботу);**
- **титульний аркуш (пояснювальна записка);**
- **вступ (актуальність, мета, визначення об'єкта та предмету дослідження);**
- **основна частина (3-4 розділи, та підрозділи. Звертаю увагу, що в кінці кожного розділу мають бути короткі підсумування написаного в ньому, приблизно – 3-4 речення);**
- **висновки (основні підсумки роботи у відповідності до поставлених завдань та мети дослідження);**
- **список використаної літератури;**
- **за потреби, додатки, зміст яких визначається характером роботи.**

Організація виконання і захисту

Формування і видачу завдань та контроль виконання кваліфікаційної роботи здійснює випускова кафедра (філософії чи історії філософії). Рецензування кваліфікаційної роботи здійснюється викладачами профільної кафедри. Захист кваліфікаційної роботи здійснюється на засіданнях Екзаменаційних комісій, створених на факультетах наказом Ректора.

Кожний студент отримує **індивідуальне завдання на бакалаврську роботу**.

Виконання бакалаврської роботи включає наступні етапи:

1. Вибір (призначення) теми.
2. Розробка попереднього змісту бакалаврської роботи.
3. Підбір літератури і робота з нею.
4. Складання розгорненого змісту бакалаврської роботи.
5. Підготовка тексту і оформлення роботи.
6. Підготовка до захисту.
7. Захист бакалаврської роботи.

Технічні вимоги до роботи: шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, поля справа, верх, низ – 2, зліва – 3 см.

Багато студентів розробляють для себе план-графік виконання бакалаврської роботи, який ефективно дисциплінує студента, робить його роботу цілеспрямованою і систематичною. Такий план-графік складається в довільній формі і містить наступні основні види робіт і терміни їх виконання:

- консультації у керівника щодо структури і методики підготовки і написання

роботи;

- вивчення літературних і інших опублікованих джерел;
- збір, узагальнення і аналіз фактичного матеріалу;
- проміжні доповіді і консультації з керівником;
- формулювання основних висновків і практичних рекомендацій;
- написання тексту і представлення його для рецензування.

Оформлення списку використаної літератури

Наприкінці дипломної роботи наводиться *список використаної літератури*. До цього списку включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі, та/або, які використовувалися автором кваліфікаційної роботи при опрацюванні тих, чи інших положень дослідження. Всі джерела вказуються мовою видання. Інформація про видання (монографії, підручники, довідники тощо) має включати: прізвище та ініціали автора, назву книги, місце видання, видавництво і рік видання, обсяг у сторінках; якщо це електронне джерело, то подається URL адреса розміщення такого джерела, з вказанням дати звернення (опрацювання) такої літератури.

Посилання на літературу належать до наукового апарату дослідження і оформлюється строго у відповідності до вимог: оформляється під текстом, або в кінці цілого тексту, за порядком посилань. **Наприклад: [1, с. 123]**, де 1 – цитоване джерело, а 123 – сторінка, на якій розміщено цитату. Використана література подається в кінці всього тексту, після висновків і додатків, і оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 (Бібліографічний опис у списку використаних джерел). Для укладання бібліографії можна скористатись з сервісу автоматичного оформлення бібліографічних посилань і створення списків використаних джерел **https://www.grafiati.com/uk**

Посібники і підручники:

Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX – XX ст.: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2022. 486 с.

Актуальні проблеми філософії XX–XXI століть: навч.посібник / І.В. Карівець, В.Л. Петрушенко, С. М. Повторева і ін.; за заг. ред. д-ра філос. наук І. В. Карівця. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 240с.

Монографії і першоджерела:

Людина і суспільство. Кол. монографія. Т.1. Переусвідомлення буття людини під впливом глобальних викликів: ідентичність і свобода самовираження. – Львів: ЛНУ, 2022.

Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності і політика скривдженості. Пер. з англ. пер. з англ. Тетяна Сахно. – 2-ге вид. – К. : Наш Формат, 2020.

Статті і тези:

Карась А. Мітологія як горизонт розуміння та її естетичне і соціально-політичне проявлення. *Вісник Львівського університету. Серія: філософські науки.* 2019. № 22. С. 14–33.

Джунь В.В. Філософія й популізм у сучасному українському світі // Тези звітної наукової конференції філософського факультету / Відп. за випуск Л. Рижак, Н. Жигайло. – Львів, 2023. – Вип. 20. – С.28-30.

Киридон А., Троян С. М. Грушевський і основні етапи українського державотворення. Міжнародна наукова конференція до 150-річчя М. С. Грушевського : тези доп., 17 верес. 2016 р., Острог / редкол.: Винар Л.-Р. та ін. Острог, 2016. С. 44–47.

Дисертація, автореферати дисертації:

Герасименко Ю. А. Рецепція української історії в західноєвропейській прозі кінця XX – початку XXI століття : дис. … канд. філол. наук : 10.01.05. Бердянськ, 2018. 259 с.

Заяць А. Є. Міське суспільство Волині XVI – першої половини XVII ст. : автореф. дис. … д-ра іст. наук : 07.00.01. Львів, 2019. 39 с.

Словники:

Філософія : термінол.словник / укл.Й. М. Суслова, Л. Н. Уланова. Київ : Вид-во «Книга», 2007. 224 с.

Електронні ресурси:

Марк Аврелій. Наодинці з собою; Марк Аврелій; пер. з грец. Ростислав Паранько. –Львів, Кафедра графічного дизайну ЛНАМ, 2020. – 288 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://cdnc.heyzine.com/files/uploaded/8d82c351f85638e9195de2440b62d0a05e77a8c3.pdf (дата звернення 12.01.2026).

Список використаної літератури (в алфавітному порядку) починається на новій сторінці і містить всі праці, якими користувався автор при написанні дипломної роботи:

- цитована література;
- автори, та їх тексти (першоджерела);
- інша література, що використовувалася під час написання дипломної роботи (посібники, монографії, автореферати, матеріали конференцій, інтернет-джерела (посилання на ютуб-канали, подкасти, інтерв'ю) тощо).

Іншомовні джерела подаються мовою оригіналу після останнього вітчизняного джерела.

Використання літератури, написаної російською мовою (покликання, електронні

бібліотеки, інтернет-сторінки) - неприйнятне.

НАПИСАННЯ ВСТУПУ

У вступі послідовно викладаються:

- обґрунтування вибору теми і її актуальність;
- ступінь вивченої проблеми;
- специфіка джерельної бази;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета і завдання роботи;
- методика дослідження;

Вибір теми визначається необхідністю (бажанням) вирішити якусь проблему. Проблема - це запитання «що треба вивчити?», яке стоїть на межі вже відомого і ще незвіданого. Сформулювати проблему - означає вийти на цю межу. Актуальність теми - це відповідь на запитання: «Чому дану проблему потрібно в даний час вивчати?» Обґрунтування актуальності має бути небагатослівним, треба показати головне - суть проблемної ситуації. Те, наскільки правильно автор оцінює вибрану тему з погляду своєчасності і соціальної значущості, характеризує його наукову зрілість і професійну підготовленість.

У характеристиці ступеня вивченості проблеми вказується: ким, коли і які аспекти досліджувалися, і наскільки деталізовано, тобто дається огляд використаної літератури. Якщо тема достатньо розроблена в українській та зарубіжній науковій літературі, треба обґрунтувати доцільність її подальшого доопрацювання.

В огляді специфіки джерельної бази слід згрупувати джерела за типами і видами; розділити їх за важливістю, якістю інформації, оригінальністю викладу, глибині розробок; відзначити проблеми та недоліки. Наприклад: «Інформаційною (джерельною) базою послужили роботи ... (прізвища авторів з посиланням до номера в списку використаних джерел), матеріали преси ... (яких видань), фактичні дані ... (яких установ)»

Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і вибране для вивчення. Представлення об'єкту дослідження починають фразою: «Об'єктом дослідження є ... (повна назва)», після чого дається стислий опис об'єкту з вказівкою його основних характеристик.

Предмет дослідження - це те, що знаходиться у межах об'єкту. Тобто, об'єкт і

предмет співвідносяться як ціле і частина, загальне і приватне. Саме предмет визначає тему дослідження. Визначення предмету дослідження - це відповідь на питання: «Що, які властивості і які зв'язки об'єкту вивчати?»

Мета - це те, що хочуть отримати при проведенні дослідження, тобто отримання певного конкретного результату - виявлення недоліків і проблем, опрацювання нових характеристик, розробка або поліпшення методики (аналізу, порівняння), оцінка рівня розвитку, формулювання альтернативних способів дослідження, визначення параметрів або властивостей об'єкту і так далі. Процес виконання роботи (вивчення, дослідження, аналіз) метою не є.

Завдання дослідження - це етапи, послідовність виконання роботи, ті дії, які необхідно виконати для досягнення поставленої мети, вирішення проблеми, перевірки гіпотези дослідження. Структура (зміст) роботи є повним відображенням вирішуваних завдань. Відповідь будується просто: «В процесі дослідження вирішувалися наступні завдання: ...» - далі послідовно перераховуються виконувані операції (перша, друга і так далі). Зазвичай, використовують такі конструкції: дослідити, проаналізувати, з’ясувати, прослідкувати, порівняти, заперечити, визначити, обґрунтувати, ствердити, і т.д.

Методика дослідження відповідає на запитання про те, як ми отримали результат, за допомогою яких методів, в яких умовах. Методика - це спосіб, алгоритм виконання дослідження, сукупність методів. При зазначенні методів дослідження (герменевтичний, узагальнення, аналогія, описовий, аналіз та порівняння, логічний, історичний, тощо).

Завершується вступ стандартною фразою: «Робота складається з вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту, N рисунків, N таблиць, N додатків. Список джерел включає N найменувань літератури, N електронних публікацій, N фондових матеріалів». Обсяг вступу звичайно не перевищує 5–7% обсягу тексту дипломної роботи.

ОСНОВНА ЧАСТИНА БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

Основна частина бакалаврської роботи - найбільша за обсягом, займає не менше 2/3 роботи. Саме у ній висловлюється суть проблеми, розкривається тема, визначається авторська позиція.

Порядок викладу матеріалу в роботі завжди підпорядкований меті дослідження. Розділення матеріалу на розділи та підрозділи, їх послідовність мають бути логічно виправданими і відносно пропорційними за обсягом. Назви розділів повинні відображати вирішувану проблему.

Опис досліджуваних проблем, процесів, явищ має бути конкретним, аргументованим. **Перший розділ** повинен бути теоретичним. В ньому наводяться основні поняття і визначення, опис об’єкту дослідження, кількісні і якісні показники, якими цей

об’єкт характеризується, детально викладається методика дослідження. Якщо у вступі не проводився аналіз основних джерел дослідження, не розглядались основні положення, твердження чи погляди мислителів, не визначались часові, ідеологічні, культурні особливості, то це варто зробити в першому розділі. Також варто зазначити сучасних дослідників по темі роботи, зокрема українських науковців, можливо, праці наукового керівника (чи дослідників і науковців факультету, університету, чи ЗВО регіону), якщо тематика дослідження відповідає його (їх) науковим зацікавленням.

Подальші розділи даної частини повинні бути більш конкретними, детально розкривати тему бакалаврської роботи.

Головна вимога до змісту основної частини - самостійність і послідовність у викладі. Не можна механічно переписувати текст з літератури, допускати випадковий набір фактичних відомостей і думок, не пов’язаних між собою загальною ідеєю і змістом. Текст потрібно формулювати своїми словами, стилістично і науково грамотно.

Правила наукового етикету вимагають приводити точні посилання на запозичені думки, відомості, дані. З ціллю економії місця в тексті вказують тільки на номер джерела в бібліографії, наприклад: **[10, с. 125].** Загальні вимоги до цитувань:

- текст цитати необхідно починати і закінчувати лапками, та наводити в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи авторське написання («текст цитати»);

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Їх ставлять у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці); - кожна цитата обов’язково супроводжується посиланням на джерело («… текст цитати»; «текст цитати … текст цитати») .

Після завершення кожного розділу пишуться короткі висновки до нього.

ВИСНОВКИ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

Висновки повинні відповідати поставленим меті та завданням. Зазвичай, кожному з поставлених у вступі завдань відповідає не менше одного висновку, тому важливо пам’ятати про відповідність між поставленими у вступі завданнями і висновками.

Висновки мають бути короткими, містити чіткі формулювання, які органічно і логічно пов'язані з основним змістом роботи, з поставленими у вступі завданнями. Не слід повторювати те, про що написано в основній частині, не варто формулювати висновки ширше, ніж того вимагає тема дослідження. Не можна приводити положення, які не підтверджені в роботі конкретним матеріалом.

Кваліфіковано висновки нумеруються по пунктах - перше… (по-перше), друге… (по-друге) і так далі, а кожний пункт висновків складається з двох частин - твердження («затверджуємо, пропонуємо наступне…») і доказу («тому, що…», «на підставі…»). Обсяг висновків бакалаврської роботи – 3 –5 сторінок, або 8–10% тексту.

У травні місяці проводиться перевірка бакалаврських робіт на дотримання правил академічної доброчесності (прийнятний текст дипломної роботи особисто завантажується дипломантом у відповідне хмарне сховище). Після перевірки роботи, автор та науковий керівник, на корпоративну скриньку отримують короткий та розширений звіт перевірки (прохідний поріг до 30 %). Автор дипломної роботи, після остаточного внесення правок готує анотацію роботи, котра завантажується у відповідну папку, та є у відкритому доступі на веб-сторінці кафедри філософії.

В анотації зазначаються:

- актуальність, мета, завдання наукової роботи, використана методика дослідження;
- загальна характеристика наукової роботи (структура, обсяг, кількість використаних наукових джерел тощо).

У кінці анотації подається набір ключових слів (сталих термінів), що вживаються у науковій роботі та визначають її тематику. Загальна кількість ключових слів повинна становити не більше десяти. Ключові слова подаються у називному відмінку, друкуються у рядок, через кому. Текст анотації повинен бути лаконічним та відображати основний зміст роботи.

Перед початком роботи ЕК, автор дипломної роботи, подає презентацію кваліфікаційної роботи.

Презентації можна виконувати у різних програмах (PowerPoint, Google Slides, Canva, Keynote, Prezi, Piktochart, Sway). Зазвичай, обсяг презентації 10-12 слайдів, котрі виконані в одній стилістиці, в одному шаблоні. До текстового варіанту можна додавати зображення, таблиці, схеми. Не потрібно намагатися в один слайд втиснути надто багато тексту, зменшуючи шрифт (заголовки оформлюються шрифтом від 28 до 32, для тексту використовується розмір від 18 до 24). Для коректного відображення презентації, радимо перетворити її у формат PDF. Презентації потрібно буде зберегти (завантажити) у відповідну папку (наприклад, у хмарне сховище).

Що повинно бути на слайдах:

1 слайд – назва роботи та її автор, науковий керівник

2 слайд – зміст роботи (розділи та підрозділи)

3 слайд – коротка анотація вступної частини (мета, завдання (предмет, обєкт), актуальність).

4 слайд – аналіз першоджерел (ступінь розробленості теми роботи).

5-10 слайди – короткий аналіз (завдання та висновки) до розділів роботи

11-12 слайди – загальні висновки до роботи

За потреби, можна коригувати, чи зміщувати текст на слайдах, наприклад, зміст, чи виклад вступної частини можна подати на двох слайдах. Показ презентації супроводжується коментарем виступаючого (доповідь), але немає потреби читати слово в слово те, що зазначено на слайдах.

Результат захисту (оцінка випускної кваліфікаційної роботи та рішення ЕК про присудження випускнику кваліфікації) оголошується того ж дня, після оформлення протоколу засідання ЕК.

Якщо захист бакалаврської роботи не відбувся з поважних причин (про що студент має подати відповідні документи у ЕК), то Ректор університету може подовжити термін навчання студента до наступного терміну роботи ЕК, але не більше ніж на один рік. Незалежно від причин повторний захист бакалаврських робіт у той самий рік забороняється.

ДОДАТКИ:

Пояснювальна записка до дипломної роботи
Завдання на дипломну роботу
Взірець анотації дипломної роботи
Взірець презентації дипломної роботи
Взірець короткого звіту перевірки на дотримання правил академічної доброчесності

Форма № Н- 9.02

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
(повне найменування назва факультету)

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ (ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ)
(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломної (кваліфікаційної) роботи
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на тему:

Поняття свободи волі у філософії Середньовіччя і Нового часу

Виконав(-ла): студент (-ка) IV курсу,
групи ффф-41с
спеціальності 033 Філософія
(шифр і назва спеціальності)
Львівич І.О.
(прізвище та ініціали)
Керівник Українець В.В.
(прізвище та ініціали)
Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

Львів - 2026 року

Форма № Н-9.01

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет філософський
Кафедра філософії (історії філософії)
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр
Спеціальність 033 Філософія
)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри філософії проф. Карась А.Ф.
«28» серпня 2025 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ (бакалаврську) РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1.Тема роботи _____
_____
_____
Керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені Вченою радою факультету від « » _____ 2026 року
2. Строк подання студентом роботи _____
3. Вихідні дані до роботи Тема і зміст роботи затверджені на засіданні кафедри філософії, протокол № ___ від « ___ » _____ 2026 року.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1. Назва першого розділу ……
2. Назва другого розділу …….
3. Назва третього розділу ……..

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
_____
6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання *2025-2026 навчальний рік*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної (кваліфікаційної) роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Розроблення теми дипломної роботи	Вересень – жовтень 2025 р.	
2.	Затвердження теми і змісту роботи	Листопад 2025 р.	
3.	Опрацювання літератури до дипломної роботи	Листопад – грудень 2025 р.	
4.	Написання першого розділу	Грудень – січень 2025/26 р.	
5.	Написання другого розділу	Січень – лютий 2026р.	
6.	Написання третього розділу	Березень 2026 р.	
7.	Робота над вступом та висновками	Березень – квітень 2026 р.	
8.	Загальне опрацювання зауважень та виправлень тексту дипломної роботи	Квітень 2026 р.	
9.	Редагування тексту дипломної роботи	Квітень-травень 2026 р.	
10.	Подання попереднього варіанту дипломної роботи науковому керівнику	Перша половина травня 2026 р.	
11.	Подання електронного варіанту на перевірку дотримання академічної доброчесності	Друга половина травня 2026 р.	
12.	Подання готової роботи на кафедру	До початку роботи ЕКу № 1	

Студент _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ
Дипломної роботи бакалавра філософії на тему:
«Феноменологія жіночої тілесності у XX-XXI століттях»

Автор роботи _____

Науковий керівник _____

Актуальність. Сьогодні серед представниць прекрасної статті пожвавлюється інтерес до власного тіла, як до джерела отримання нових знань про світ. Тілесність стає центром уваги, а тілесний досвід – ключем до розуміння внутрішнього світу індивідом. Пізнаючи своє тіло і його можливості, людина здатна відкрити особливість власного буття. Актуальність мого дослідження полягає у потребі донести значимість феномену жіночого тіла, не як об'єкта у руках чоловіків, а як складної сукупності духовного та тілесного переживань особистого буття жінки.

Мета. Аналіз специфіки формування та функціонування різних видів жіночого тілесного досвіду крізь призму філософського дискурсу XX-XXI століть.

Завдання. 1) Визначити характеристики понять «тіло» й «тілесність»; 2) з`ясувати передумови та особливості зміни уявлень про тілесність у XX-XXI ст; 3) оцінити ступінь дослідження тілесності в українській гуманітаристиці 4) розглянути еволюцію трактувань фемінності та маскулінності; 5) виявити особливості жіночого тілесного досвіду у процесі сприйняття буття.

Методика дослідження. Поставлені завдання у даній дипломній роботі виконуються за допомогою герменевтичного та феноменологічного філософських підходів, із залученням теорій та досліджень тілесності й тіла у постмодерних філософів. Для послідовного осмислення феномену та ознак «тілесності», «тіла», «фемінності», «жіночої тілесності» та «жіночого досвіду» застосовувався концептуальний аналіз текстів, метод узагальнення, метод інтерпретації та логічного конструювання із зберіганням чіткості думки.

Загальна характеристика роботи. Десятки століть поспіль філософські дослідження були спрямовані на осмислення світу з чоловічої точки зору. У двадцятому столітті виникла потреба у зміні світоглядної парадигми. У філософських розвідках все більше уваги приділяється людській індивідуальності, неповторності та специфічності буття кожної окремої особистості. Це зумовлює трансформацію антропологічної парадигми, зокрема відмову від ідеї маскулінізації культури та раціо- та філоцентричної, від трактування чоловічого буття як універсального зразка буття людини. Поширення екзистенціалізму та феноменології, які стають світоглядними авторитетами у питаннях вивчення людської цілісності та самопізнання, дозволяє акцентувати увагу на зацікавленості жінок у осмисленні унікальності власного буття та життєвого досвіду. Формується рух опору проти патріархального панування і ідеологічного насадження ним «істинних» розумінь жіночих потреб. Виникає нагальна потреба у осмисленні жіночого та чоловічого початків, як специфічних аспектів цілісного буття особистості.

На противагу чоловікам, жінки завжди залишалися упослідженими, а, отже, непоміченими. Рефлексія щодо їх внутрішнього стану, сексуального потенціалу, тілесних та духовних переживань не були актуалізовані. Звісно, що з часом така байдужість спричинила потребу у дослідженнях: представниці «другої статті» бажали подолати насаджені патріархатом думки про їх місце та роль у суспільстві.

Ключові слова. Феномен, феноменологія, постмодернізм, тіло, тілесність, тілесний досвід, феноменологія тілесності, фемінність, маскулінність, жіночність, жіноче тіло, фемінізм, феміністична феноменологія.

Взірець презентації дипломної роботи

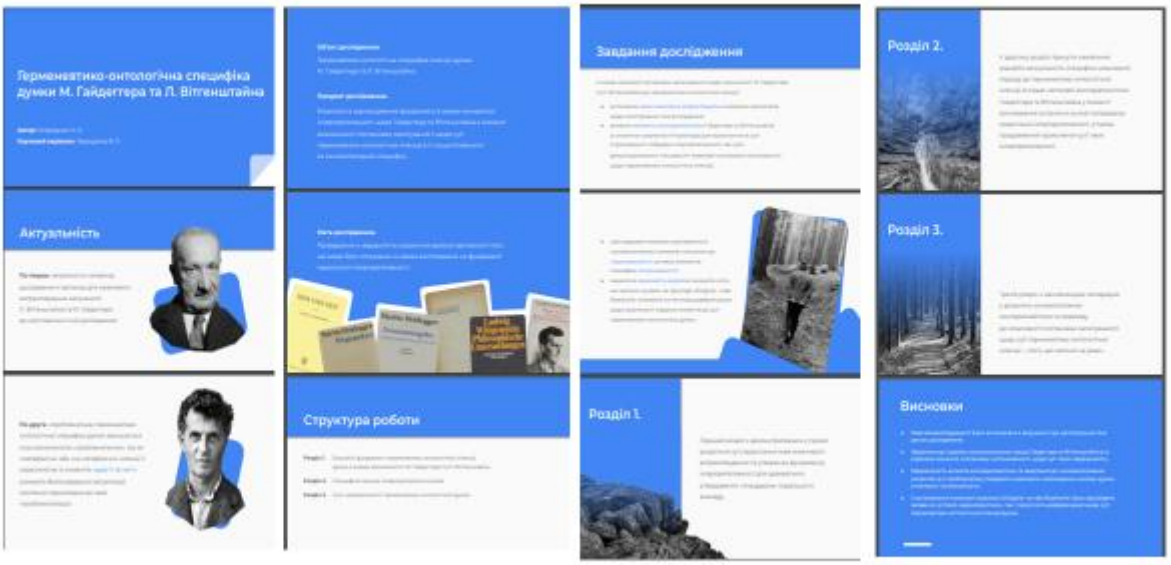
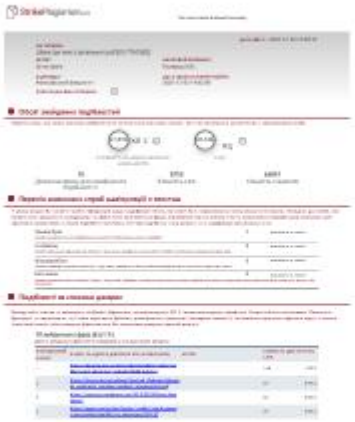
Взірець короткого звіту перевірки
на дотримання правил
академічної доброчесності